

ИНФОРМАЦИЯ

за

дейността на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ през 2023 г.

Дейността на Инспектората по чл. 46 от Закона за администрацията (ЗА) на НСИ през 2023 г. беше свързана с реализирането на целите, залегнали в Стратегическия план за дейността на Инспектората на НСИ за периода 2021 - 2025 г. и Годишния план за дейността на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ през 2023 година. Усилията бяха насочени към повишаване на качеството и разширяване обхвата на осъществявания контрол върху дейността на общата и специализираната администрация на НСИ. През 2023 г. Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ упражняваше постоянен и системен контрол по прилагането и спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове при организацията на работата от служителите на НСИ и върху цялостната им дейност с оглед ефективното функциониране на административните структури в ЦУ и териториалните статистически бюра (ТСБ) на НСИ.

Контролната дейност на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ беше съобразена както с наличния кадрови потенциал в състава, така и с възникващите в хода на работата извънпланови задачи и извършването на проверки по постъпили сигнали и по разпореждане на председателя на НСИ. В изпълнение на правомощията си инспекторите от Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ своевременно извършваха всички дейности по ЗПК, свързани с приемане и проверка, съгласно чл. 16 от НОРИПДУКИ, на декларациите за несъвместимост по чл. 49, ал. 1, т. 1 и т. 3 от ЗПК, както и на декларациите за имущество и интереси по чл. 49, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗПК на служителите от НСИ и поддържаха актуален публичния регистър на сайта на НСИ.

През отчетния период продължи работата по осъществяване на текущ контрол и на процедурите и дейностите по изпълнение на основните функции и задачи на ЦУ и ТСБ на НСИ за качествено изпълнение на Плана за дейността на НСИ за 2023 г.

I. СТЕПЕН НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ ПРЕЗ 2023 г.

1. Цели

Приоритет в работата на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ беше реализирането на целите, залегнали в Годишния план за дейността му през 2023 г., съобразени с целите, заложи в Стратегическия план за дейността му за периода 2021 г. - 2025 г. За тяхното осъществяване вниманието беше насочено към повишаване ефективността на планиране и усъвършенстване на организацията на работата на инспекторите и стриктно прилагане на нормативните изисквания и спазване на сроковете за изпълнение на дейността си. Реализирането на целите беше обусловено от изпълнението на основни задачи за осъществяване на административен контрол на всички структури, дейности и процеси в звената от системата на НСИ.

През годината систематично се работеше за осигуряване на необходимите оптимални условия за изпълнение на поставените задачи на служителите от НСИ за провеждане на държавната политика в областта на статистическата дейност. Реализирането на тази цел беше осъществено по две направления – чрез ефективно ръководство на процесите по управление и взаимодействие между всички структурни звена от системата на НСИ и чрез подобряване на работната среда. Дейността на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ като звено на пряко подчинение на председателя на НСИ и изпълняващо контролни функции, спомогна за изпълнение на набеязаната цел. В значителна степен това се отрази положително за повишаване на качеството

и ефективността при осъществяване на дейностите, свързани с организацията за цялостното изпълнение на Стратегията за развитие на Националната статистическа система на Република България, 2021 - 2027 г., приета с РМС № 865/09.12.2021 г. и Националната статистическа програма, при събирането, обработката, производството и разпространението на статистическата информация; подобряване на условията на труд и възможностите за опазване на здравето; повишаване на мотивацията на служителите при изпълнение на функционалните им задължения; усъвършенстване на взаимодействието между административните звена на НСИ, подобряване на качеството на предоставяните административни услуги и др.

В изпълнение на мерките, свързани с ограничаване на корупционния риск в системата на НСИ, стремежът беше насочен към своевременно и в пълен обем спазване на изискванията на ЗПК, при което основно внимание беше отделяно за своевременното попълване и подаване на декларациите по чл. 49 от Закона от служителите от централните и териториалните структури на НСИ. Резултатите от предприетите действия в това направление оказаха превантивно влияние върху появата на корупционни практики и като цяло водеха до снижаване на корупционните рискове. Показателен за състоянието за корупционната среда в НСИ е фактът, че през отчетния период не беше установено наличието както на опити, така и на поява на съмнения за корупционни действия. Не са постъпвали сигнали за нарушения или възможни прояви на корупция сред служителите от общата и специализираната администрация на НСИ.

Една от основните цели през годината беше свързана с формирането на среда, която да спомага за спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове, правилата и процедурите и за недопускане на нарушения, неправилни действия или бездействия от служителите в администрацията. За изпълнението на тази цел Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ осъществяваше качествен, обективен ежемесечен контрол, свързан с ежедневния работен процес на административните звена от системата на НСИ за спазването на законите и вътрешните нормативни актове, за изпълнение на заповедите и резолюциите на ръководството. Контролираха се дейностите по изпълнение на Издателския план на НСИ за 2023 г., включително за осигуряване на оптимални условия за изпълнение в пълен обем на задачите по събиране, обработване и разпространение на статистическа информация, спазване на сроковете и отчетността при изпълнение на поставените задачи, организацията на работата със сигналите и предложенията срещу незаконни или неправилни действия или бездействия на служители от НСИ и др. Резултатите от осъществявания контрол се докладваха на председателя на НСИ за предприемане на съответните, включително превантивни мерки, при необходимост.

Повишаване на професионалната квалификация на инспекторите, като гаранция за качествено и обективно изпълнение на поставените задачи през годината, беше залегнала като една от основните цели в Годишния план за дейността на Инспектората на НСИ през 2023 г. С цел оптимизиране на работата в рамките на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ, ангажираността на инспекторите се преразглеждаше и анализираше, а задачите се приоритизираха. За повишаване на квалификацията и във връзка с изменения в законовата уредба, през 2023 г. инспекторите от Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ участваха в 5 обучения.

През отчетния период Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ полагаше значителни усилия за създаване на оптимална организация на изпълнение на мероприятията, залегнали в Годишния план за дейността му през 2023 г., за повишаване на ефективността и качеството на контролната дейност, при стриктно съобразяване с изискванията на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове, при спазване на принципите на обективност и безпристрастност и отговорност при разглеждане на постъпилите сигнали. Допълнително поставените от председателя на НСИ задачи се изпълняваха качествено и в срок се изготвяха мотивирани предложения и препоръки, свързани с контролната дейност. Същевременно, стремежът на

Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ беше насочен към изпълнението в пълен обем на планираните през годината основни задачи, които се изпълняваха в широк обхват на високо професионално ниво и в нормативно определените срокове. Поради възникнали причини от обективен характер (структурни промени в администрацията, назначаването на нови ръководители, както и др.), беше отложено изпълнението на две проверки за следващата година.

В изпълнение на нормативните изисквания за минималната численост на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ и във връзка с разширяване на дейностите, свързани с функционирането и изпълнение на неговите правомощия, за незаетите длъжности се проведеха три конкурсни процедури. Класираните кандидати обаче отказаха да встъпят в длъжност поради нисък размер на ИОМЗ. Посоченото обстоятелство не се отрази негативно на изпълнението на функциите и при осъществяването на правомощията на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ в цялост.

2. Основни задачи, изпълнявани през 2023 г.:

- прилагане на своевременни и ефективни мерки за ограничаване на корупционния риск в системата на НСИ;
- извършване на планови проверки за осъществяване на административен контрол на всички структури, дейности и процеси в звената от състава на ЦУ и ТСБ на НСИ;
- провеждане на извънпланови проверки по постъпили сигнали или по разпореждане на председателя на НСИ;
- осъществяване на системен административен контрол върху отделни структурни звена и процеси по прилагане спазване на законодателството при изпълнение на възложените функции;
- извършване на обективна и независима оценка на дейността на структурните звена на НСИ.

3. Изводи от степента на изпълнение на целите и задачите.

Анализът на отчета за работата на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ през 2023 г. показва, че целите, заложи в Годишния план за неговата дейност през 2023 г., *са постигнати на добро ниво, а планираните задачи са изпълнени в значителна степен.* Извършените от Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ проверки и осъщественият административен контрол имат непосредствен и съществен принос за изпълнението на контролните функции на председателя на НСИ в процеса на ръководство на дирекциите, отделите и звената на пряко подчинение за спазването на нормативните актове и за повишаването на ефективността на работата на общата и специализираната администрация в ЦУ и в териториалните структури.

II. ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ ПРЕЗ 2023 г.

1. ОБЩО ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ

През 2023 г. Инспекторатът на НСИ извърши следните проверки:

- **35** проверки в системата на НСИ, от които **18 – планови и 17 – извънпланови** и
- **122 проверки** на декларациите чл. 49, ал. 1, т. 1 и т. 3 от ЗПК за несъвместимост и декларациите за промяна в декларираните обстоятелства в декларациите за несъвместимост.

2. ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ

През отчетния период в структурите на НСИ бяха извършени следните **18** планови проверки, залегнали в Годишния план за дейността на Инспектората през 2023 г.:

- **3 комплексни планови проверки** за осъществяване на административен контрол на цялостната дейност на: ТСБ – Юг, ТСБ – Югозапад и ТСБ – Югоизток за установяване на

действителното състояние на организацията и изпълнението на задачите, както и за спазване на нормативните актове от общата и специализираната администрация. Резултатите от проверката са отразени в доклади, съдържащи направените изводи, предложения и препоръки;

- 3 тематични проверки, както следва: Оценка на организацията на дейността и спазването на нормативните изисквания при оценяването на изпълнението на длъжността на служителите от ЦУ и ТСБ на НСИ през 2022 г.; Проверка за спазване изискванията за събиране, отчитане, съхранение и публикуване на декларациите по ЗПК в ЦУ и ТСБ на НСИ и за неподадените в срок декларации; Проверка на организацията на дейността и спазването на нормативните изисквания от сектор СИИКТ и ОМП.

- 12 планови месечни проверки.

За осъществяването на вътрешния административен контрол през 2023 г. Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ извърши *12 планови месечни проверки*. Бяха изготвяни и предоставяни за утвърждаване от председателя на НСИ ежемесечни доклади, съдържащи направените констатации, анализи, изводи и препоръки от осъществения административен контрол. Предметът на проверките включваше: изпълнението на резолюциите на ръководството на НСИ; сключените и изпълнените през съответния месец договори; брой на издадените и изпълнени/неизпълнени заповеди на ръководството на НСИ; проведените международни командировки на служители от НСИ; изготвените доклади от участия в международни командировки и произтичащи от тях задачи пред НСИ. С особена важност беше осъществяван контрол по изпълнение на решенията, взети на Председателски съвети. Контролирано беше изпълнението и отчитането на поставените чрез АИС „Документооборот“ задачи на служителите на НСИ. През 2023 г. беше осъществяван ежемесечен контрол и за изпълнението на дейностите, заложи в НСП и Издателския план за 2023 година. Проследявано беше срочното изпълнение на провежданите статистически изследвания и публикации от Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания, както и на издадените публикации.

3. ИЗВЪНПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ

През отчетния период инспекторите от Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ извършиха общо **17 извънпланови проверки**: 8 – по постъпили сигнали и 9 – по разпореждане на председателя на НСИ.

Резултатите от проверките показват, че наложената организация на работа спомага за изпълнението на задачите в определените срокове, а възприетите методи на планиране, отчитане и контрол на дейностите в ЦУ и в териториалните структури съответстват на утвърдените вътрешни правила и процедури.

III. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ И ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

В изготвените през 2023 г. доклади с резултатите от осъществения административен контрол бяха набелязани и мероприятия за изпълнение на дадените препоръки. С цел повишаване на ефективността от осъществяваната контролна дейност през 2023 г., Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ насочи вниманието си към своевременното отстраняване и недопускане повторно на установените пропуски, слабости и нередности. В тази връзка, някои от констатираните пропуски и нарушения бяха отстранявани още по време на извършваната проверка след указания на проверяващия екип.

През периода бяха дадени **общо 56 препоръки и 18 предложения**, като за повечето препоръки беше получена обратна информация за изпълнението им, а изпълнението на някои предложения имат препоръчителен характер предвид наличие на финансов ресурс.

Следва да се отчете, че предприетите действия от Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ за упражняване на последващ контрол по изпълнение на утвърдените препоръки от извършените проверки имат положителен ефект както за спазването на определените срокове, така и за своевременното получаване на обратна информация от ръководителите на проверяваните структури за тяхното изпълнение.

IV. ДЕЙНОСТ ПО ЗАКОНА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА

През 2023 г. Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ осъществяваше постоянен контрол за изпълнение на разпоредбите на ЗПКОНПИ и Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси. Цялостната дейност по приемането и съхранението на декларациите, обработването и публикуването на данните, съдържащи се в тях, се осъществяваше при строго спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни и Регламент (ЕС) 2016/679. Във връзка с привеждане в съответствие с нормативните изисквания на новоприетия Закон за противодействие на корупцията от Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ бяха предприети действия за актуализиране на относимите вътрешни правила, образците на декларации и съответните заповеди.

През 2023 г. Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ своевременно извършваше проверки съгласно чл. 16, ал. 8 от Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите за установяване конфликт на интереси на декларираните обстоятелства в декларациите за несъвместимост на всеки назначен служител от ЦУ и ТСБ на НСИ. Резултатите от направените проверки се отразяваха системно в месечните доклади за контролната дейност на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ.

При извършените проверки и от събраната информация за общо **118** новоназначени служители в системата на НСИ не е установена несъвместимост съгласно изискванията на съответните нормативни актове. Констатирано е наличие на несъвместимост за **4** служители, за които установената несъвместимост е отстранена в сроковете по ЗПК.

През отчетния период в Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ не са установени и не са постъпвали сигнали с данни или съмнения за корупция и конфликт на интереси.

V. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ГЛАВНИЯ ИНСПЕКТОРАТ КЪМ МС ПРЕЗ 2023 Г.

През 2023 г. взаимоотношения между Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ и Главния инспекторат към администрацията на Министерския съвет се определяха от два основни фактора – осъществяване на методическо ръководство и изпълнение на поставените задачи от Главния инспекторат.

В законово установените срокове до Главния инспекторат бяха изпратени: Отчет за дейността на Инспектората на НСИ за 2022 г. и Справка за дейността на Инспектората за 2022 г.; копие на Годишния план за дейността на Инспектора по чл. 46 от ЗА на НСИ през 2024 г.; информация за целите на проверката на Република България по Втория кръг на прегледа по прилагането на Конвенцията на ООН за корупцията. Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ изпълни своевременно поставените задачи за предоставяне на информацията относно предприетите

действия, свързани с прилагането на ЗПК и Наредбата за организацията и реда за извършване на проверки на декларациите и за установяване на конфликт на интереси, конкретните мероприятия, осъществени от Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ по постъпили сигнали за корупция (при наличие), данни за предприетите действия, свързани с извършени нарушения на Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация и други справки и информация.

Осъществената контролната дейност в Централно управление и в териториалните структури на НСИ през 2023 г. от Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ спомогна за недопускането на корупционни практики и нарушения на нормативните документи в системата на Националния статистически институт.